

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.392/2020/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Karkosák Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe^{1.}, ügyintéző: dr. Karkosák Balázs ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe^{2.}, ügyintéző: dr. Stanka Gergely ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2020. január 28. napján meghozott 17.G.41.858/2018/26-II. számú ítélete ellen a felperes 27. sorszámon előterjesztett és 30. sorszámon indokolt fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.000 (tizenkétezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] A felperes a keresetében az alperes jogelődjével 2008. április 21-én kötött devizaalapú kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítását és az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 237. § (2) bekezdése alapján. Kérte továbbá, hogy a bíróság a szerződés alapján fennálló 475.667 forint tartozása megfizetését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 217. § (3) bekezdése alapján részletekben rendelje el.
- [2] A kölcsönszerződés érvénytelenségét a hitelintézetéről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi XCII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjára, valamint a Ptk. 217. § (1) és a Hpt. 210. § (1) bekezdéseire alapította. Állította még, hogy az alperes jogelődje az árfolyamkockázatról nem tájékoztatta megfelelően, emiatt a szerződésnek ez a rendelkezése tisztességtelen, melynek következménye a Ptk. 209. § (1), (4) és 209/A. § (2) bekezdése alapján a szerződés érvénytelensége.
- [3] Az alperes elsődlegesen a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) 37. § (3) bekezdése alapján a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását kérte. Az elsődleges kérelmének indokaként azt adta elő, hogy a felperes elszámolása nem felel meg a DH2 tv. 37. § (1) bekezdésének. Érdemi védekezésében a követelés elévülését állította, és tagadta a kölcsönszerződés érvénytelenségét. Kifejtette, hogy jogelődje a felperest az árfolyamkockázatról a Hpt. 203. § (6) -

(7) bekezdésének megfelelően a szerződés 7. pontjában és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában tájékoztatta. A tájékoztatás az átlagosan tájékozott fogyasztó számára egyértelmű, világos és érthető, abból az is kiderül, hogy a kockázatvállalásnak nincs felső határa.

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.205 forint perköltséget. Megállapította, hogy a 28.450 forint illetéket az állam viseli.
- [5] Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a szerződő felek a Hpt. által előírt alakiságot nem sértették meg, és a kereskedő az alperes jogelődjének meghatalmazása alapján annak nevében járt el.
- [6] Kifejtette, hogy az Üzletszabályzat a szerződés részévé vált, mert azt a felperes megismerte.
- [7] Nem látta megállapíthatónak a kölcsönszerződésnek a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjain, valamint a Ptk. 217. § (1) bekezdésén alapuló semmisségét sem.
- [8] Az árfolyamkockázattal kapcsolatban vizsgálta, hogy a felperes erről tájékoztatást kapott-e, ha igen, az egyértelmű és világos volt-e. E körben idézte a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdését, a Kúria 2/2014. és (helyesen) 6/2013. polgári jogegységi határozataiban foglaltakat.
- [9] Megállapította, hogy a kölcsönszerződés 7. pontja és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja tartalmazza az árfolyamkockázatról történő tájékoztatást, kockázatfeltáró nyilatkozatot. Az alperes a szerződés 7. pontjában felhívta a felperes figyelmét, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztőrészek számának növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A felperes a szerződésnek ebben pontjában kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatával, és vállalja ennek következményeit.
- [10] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ennek a tájékoztatásnak az alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó felismerhette, hogy egyrészt a szerződés árfolyamkockázatot hordoz, másrészt, hogy ezt a kockázatot teljes mértékben ő viseli, és gazdasági következményként a törlesztőrészek mértéke a forint árfolyamának gyengülése esetén akár jelentős mértékben is megnövekedhet. A felperes tehát érthető és világos tájékoztatást kapott mind az árfolyamkockázat mibenlétére, mind annak lehetséges gazdasági következményeire.
- [11] Kifejtette, hogy a tájékoztatás az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. és C-186/16. számú ítéleteiben foglalt követelményeinek megfelelt.
- [12] Utalt arra, hogy a tanúvallomások alapján az sem volt megállapítható, hogy a felperes az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást nem kapott.
- [13] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresete teljesítését kérte.
- [14] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a hazai és az uniós jogszabályokat, joggyakorlatot nem megfelelően értelmezve jutott arra a következtetésre, hogy a kölcsönszerződés és az Üzletszabályzat vonatkozó rendelkezései egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó számára világosak és érthetőek, így nem minősülnek tisztességtelennek.
- [15] E körben utalt a Kúria 6/2013. polgári jogegységi határozatában kifejtettekre, és kiemelte, hogy a kialakult bírói gyakorlat alapján a tájékoztatás akkor tisztességes, amennyiben kiderül belőle, hogy a kölcsön az adósnak gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat; az árfolyamváltozás fogalma; annak kihatása a tőke összegére és a részesre; az, hogy az árfolyamkockázat miatt a tartozás és a törlesztőrészek mértéke, vagy a törlesztés futamideje korlátlanul megnőhet; az ebből eredő kockázat kizárólag az adóst terheli; továbbá az árfolyamváltozás a tartozás, valamint a törlesztőrészlet lehetséges változása közötti összefüggés és működési mechanizmus. Hangsúlyozta, hogy a szerződéses rendelkezések egyike sem tér ki az árfolyamváltozás kockázatának korlátlanosságára és arra, hogy azt a felperesnek kell viselnie.
- [16] Idézte a Kúria Konzultációs Testülete 2019. április 10-én kiadott összefoglalójának 4. pontját, amely szerint nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak

következtethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján.

Amennyiben tehát az alperes a szerződésben, illetve az Üzletszabályzatban feltárta az ügyletben rejlő valamennyi kockázatot, a tájékoztatás még akkor sem megfelelő, mert ezek a rendelkezések egymástól elszigetelve találhatók, így a fogyasztónak számos külön pontba foglalt rendelkezést kell értelmeznie ahhoz, hogy a rá telepített árfolyamkockázatot és annak hatásait értékelve megalapozott döntést hozhasson.

[17] A felperes hivatkozott az EUB C-186/16., C-51/17. és C-126/17. számú ítéleteiben foglaltakra is. Kiemelte, hogy ezek alapján az elégséges tájékoztatásnak magában kell foglalnia, hogy a kockázatok mértéke milyen körülmények hatására, hogyan, milyen mértékben változik. Nem az várható el a pénzügyi intézménytől, hogy egy fiktív esetet modellezve mutassa be, hogy egy esetleges árfolyamváltozásnak milyen hatásai vannak, hanem hogy arról tájékoztassa a fogyasztót, hogy amennyiben az árfolyamváltozás negatívan befolyásolja a tartozást (törlesztést), úgy a jelentkező fizetési terheknek nincs felső határa. Ezeknek a követelményeknek azonban az alperes által hivatkozott rendelkezések nem feleltek meg.

[18] Utalt arra is, hogy az elsőfokú eljárásban mindvégig állította, hogy az árfolyamkockázatról az okiratokban foglaltaktól ellentétes tartalmú tájékoztatást kapott az üzletkötőtől. A tanúk ezt az állítást nem cáfolták.

A. B. tanú vallomása alapján az állapítható meg, hogy ő a saját gyakorlatában nem tájékoztatta az ügyfeleit arról, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa. A kölcsönszerződést az alperes nevében megkötő másik tanú a perbeli jogügyletre pontosan nem emlékezett, ezért csak általánosságban tudott nyilatkozni. Elismerte, hogy az Üzletszabályzat tartalmát nem ismerte, amiből viszont az következik, hogy nem rendelkezett olyan ismeretekkel, hogy megfelelő tájékoztatást tudjon nyújtani, így olyan tájékoztatást sem adhatott, amelyből az árfolyamkockázat fogalma és annak hatásai egyértelműen és világosan felismerhetőek. Vagyis azt lehet megállapítani, hogy az alperes képviselőjében eljáró üzletkötő az Üzletszabályzattól eltérő tájékoztatást kellett, hogy nyújtson, mely miatt nem ismerte fel a jogügyletben rejlő kockázatot.

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

[20] Kiemelte, hogy az árfolyamkockázatról a Szerződés 7. pontjában és azzal azonos szöveggel az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában megfelelő tájékoztatást adott. Ezek a rendelkezések olyat, hogy az árfolyamkockázat korlátozott volna, vagy azt nem teljes mértékben köteles a fogyasztó viselni, nem tartalmazott.

[21] A felperes azt, hogy a szerződésben foglaltaktól eltérő tartalmú tájékoztatást kapott az alperes képviselőjétől, nem bizonyította, mert a tanúk vallomásából a felperes fellebbezése szerinti következtetés nem nyerhető ki.

[22] Hivatkozott arra is, hogy a Kúria 6/2013. jogegységi határozata alapján az alperes tájékoztatási kötelezettsége sem írásban, sem szóban nem terjed ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

[23] A fellebbezés nem alapos.

[24] A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a Ptk. 209. § (1), (4) szerinti semmisségi okon alapuló keresete teljesítésére irányult. Fellebbezés hiányában ezért az elsőfokú ítéletnek az egyéb érvényesített jogon alapuló kereseteket elutasító rendelkezése a Pp. 228. (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett, és azt az ítéltábla a felülbírálat során nem érintette.

[25] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a másodfokú bíróság az abból levont

jogkövetkeztetéseit is osztotta.

- [26] Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróság által az árfolyamkockázatról történő tájékoztatás körében kifejtettekkel. A jelen szerződés a 93/13/EGK irányelv hatálya alá tartozik, amiből az következik, hogy az irányelv magyar jogba átültetett rendelkezéseit az EUB ítélkezési gyakorlatának figyelembevételével kell értelmezni. A Kúria a felperes által is hivatkozott 2/2014. és 6/2013. számú polgári jogegységi határozatokban rögzítette, hogy - a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében is előírt - árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásnak milyen követelményeknek kell megfelelnie ahhoz, hogy annak tisztességtelensége ne álljon fenn. Eszerint a pénzügyi intézmény tájékoztatásának ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztő részletekre, azonban nem terjedhet ki az árfolyamváltozás mértékére. Nem megfelelő a tájékoztatás akkor, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. A kölcsönszerződés 7., és azzal azonos szöveggel az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában közölt információk ezeknek a követelményeknek egyértelműen megfelelnek: kiderül az árfolyamváltozás lehetősége, és hogy a törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke, a teljes hátralévő tőketartozás is emelkedhet, valamint hogy ennek a kockázatnak a vagyoni kihatásait teljes mértékben a fogyasztó viseli. Ez alapján a felperes nem juthatott arra a következtetésre, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy korlátozott lenne. Lévé, hogy a kölcsönszerződés és az Üzletszabályzat tájékoztatást tartalmazó szövege megegyező, arra sem hivatkozhat alappal, hogy több, egymástól elszigetelt rendelkezést kellett együttesen értelmeznie, hogy a rá telepített árfolyamkockázatot és annak hatásait értékelve megalapozott döntést hozhasson.
- [27] A felperes nem bizonyította azt a tényállítást sem, mely szerint szerződéskötés során az alperes ügyintézője az árfolyamkockázatról a szerződésben foglaltaktól eltérő tájékoztatást adott. **A. B.** tanú a szerződést csupán tanúként írta alá, a felperessel a szerződés megkötésekor nem tárgyalt, így értelemszerűen tájékoztatást sem nyújtott. A másik ügyintéző a szerződéskötés megkötésére, az általa adott tájékoztatás konkrét tartalmára pedig nem emlékezett, következésképpen a vallomása a felperes tényállításának bizonyítására alkalmatlan volt.
- [28] Mindezek miatt a felperes fellebbezése nem volt teljesíthető, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett körben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [29] A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltségét, melynek összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján állapította meg.
- [30] A felperes személyes költségmentessége folytán előzetesen meg nem fizetett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2021. január 19.

dr. Hőbl Katalin s. k.
a tanács elnöke

dr. Gyuris Judit s. k.
előadó bíró
bíró

dr. Szabó Csilla s. k.